

בבית המשפט העליון

בש"פ 8667/18

לפני: כבוד השופט א' שטיין

המבקשת: מדינת ישראל

נגד

המשיב: חסן מיעראי

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה במ"ת 4923-11-18 מיום 6.12.2018 שניתנה על-ידי השופט א' פורת

בשם המבקשת: עו"ד רוני זלושינסקי

בשם המשיב: עו"ד וליד גאנם

החלטה

1. לפני ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), על החלטתו של בית המשפט המחוזי חיפה (כב' השופט א' פורת) במ"ת 4923-11-18 (ת"פ 4886-11-18) מיום 6.12.2018, להמיר את מעצרו של המשיב עד תום ההליכים מאחורי סורג ובריח במעצר בפיקוח אלקטרוני עד אשר יסתיים משפטו בתיק העיקרי בו הוא מואשם בהחזקת סמים מסוכנים שלא לצריכה עצמית.

כתב האישום והליכים קודמים

2. ביום 4.11.2018, הוגש לבית המשפט המחוזי חיפה כתב אישום נגד המשיב ואשתו המאשימם בהחזקת סמים מסוכנים שלא לצריכה עצמית, עבירה לפי סעיפים 7(א) ו-7(ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973. בכתב

האישום נטען כי בשנת 2018 החזיקו המשיב ואשתו בדירה ריקה שמעל דירתם סמים מסוכנים מסוגים שונים ובכמויות שונות, שלא לצריכה עצמית וללא רשות על פי דין להחזיקם; משקל דיגיטלי; אריזות ניילון; וכן חומר מסוג BENZOCAINE המשמש בערבוב סם. כמו כן, בחיפוש משטרתי שנערך בדירת בני הזוג ביום 17.10.2018 נמצאו הסמים הבאים: 2,543 טבליות MDMA (אקסטזי); 7.75 גרם קוקאין; 3,169.27 גרם חשיש; 2,788.27 גרם קנבוס; וכן נמצאו מחוץ לחלון דירתם 62 אריזות אלומיניום מקופלות ובהן סם מסוכן מסוג חשיש במשקל כולל של 185.77 גרם. הסמים שנמצאו היו מחולקים לעשרות אריזות.

3. בד-בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה למעצר המשיב עד לתום ההליכים המתנהלים נגדו. בבקשה נטען כי קיימות ראיות לכאורה המבססות את ההאשמות נושא כתב האישום וכי מדובר במעשי עבירה הקשורים לסחר בסמים מסוכנים, שביחס אליהן חל הכלל לפיו יש לעצור את הנאשם עד תום ההליכים מאחורי סורג ובריח באין נסיבות חריגות אשר מצדיקות מעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני או שחרור בתנאים מגבילים. בין הצדדים לא היתה מחלוקת לגבי ראיות לכאורה לביסוס האישומים: ברי הוא, כי ראיות אלו קיימות והן כוללות לא רק את הסמים, החומרים והציוד אשר נתפסו כאמור לעיל, אלא גם את טביעות האצבע של המשיב ושל אשתו, אשר נמצאו על מספר שקיות, וכן מידע ותמונות שקשורים לעבירות סמים אשר נמצאו במכשיר הטלפון הסלולרי של המשיב. הצדדים נחלקו לגבי המעצר בפיקוח אלקטרוני כחלופה למעצרו של המשיב עד תום ההליכים מאחורי סורג ובריח.

4. בעניין אחרון זה, בית משפט קמא קיים הליך ובסופו השתכנע כי חלופה זו אכן ראויה וכי ראוי שהמשיב ייעצר עד תום ההליכים בפיקוח אלקטרוני. המפקחים שאושרו על ידי בית המשפט כללו את קרובי משפחתו ואת אמו של המשיב. אשת המשיב, אף היא נעצרה בשלב זה בפיקוח אלקטרוני תוך התחשבות בה ובילדיהם הקטינים של בני הזוג. ביחס למשיב, בית משפט קמא קבע ערובות ומספר תנאים מגבילים כתנאי לכך שלא ייעצר במעצר מאחורי סורג ובריח. כדי לאפשר למדינה לערוך לבית משפט זה, האריך בית משפט קמא מעצר זה – בטרם יוחלף במעצר בפיקוח אלקטרוני – עד להיום, שעה 12:00.

טענות הצדדים

5. העוררת טוענת כי בית משפט קמא החליט כפי שהחליט מבלי לתת את דעתו לכלל שבית משפט זה קבע ביחס לעבירות הקשורות לסחר בסמים. לפי כלל זה,

בהימצא ראיות לכאורה לביסוס האישום, ובאין נסיבות חריגות של ממש, מן הדין לעצור את הנאשם עד תום ההליכים מאחורי סורג ובריח. העוררת מוסיפה וטוענת כי נסיבות כאלה אינן מתקיימות במקרה דנן, שכן למשיב יש הרשעות קודמות ונסיבות ביצועה של עבירת הסמים בה הוא מואשם הינן חמורות. העוררת סבורה כי מעצר בפיקוח אלקטרוני לא יאיין את מסוכנות המשיב כמי שעוסק בכמויות מסחריות של סמים מסוכנים.

6. המשיב טוען כי בית משפט קמא הפעיל את שיקול דעתו באופן זהיר ומאוזן וקבע את אשר קבע לאחר שקיים הליך שבמסגרתו נבדקה באופן מעמיק האפשרות לעצור את המשיב בתנאי פיקוח אלקטרוני. המשיב סבור על כן כי אין מקום להתערב בשיקול דעתו של בית משפט קמא. לדבריו, מעצרו בפיקוח אלקטרוני ימנע ממנו לעבור עבירות ויבטיח את התייצבותו למשפט ולריצוי העונש, אם יימצא חייב בדינו. המשיב הדגיש בטיעונו גם את חזקת החפות העומדת לזכותו לאחר שכפר בעובדות המיוחסות לו בכתב האישום.

דיון והכרעה

7. הנני סבור כי דין הערר להתקבל.

8. באחד מפסקי הדין שניתנו באחרונה, הגדיר השופט י' אלרון את הכלל אשר חל בענייננו ושבת משפא קמא חייב היה ללכת לפיו:

”בית משפט זה קבע לא אחת כי כאשר מדובר בעבירות סחר בסמים ובעבירות סמים אחרות שלא לצריכה עצמית, הכלל הוא מעצר עד תום ההליכים, ואילו מעצר באיזוק אלקטרוני או שחרור לחלופת מעצר ייתכנו רק במקרים חריגים ויוצאי דופן [...] הלכה זו תקפה גם כאשר מדובר בצעיר ללא עבר פלילי” (ראו בש”פ 5642/18 חג’אני נ’ מדינת ישראל (9.8.2018) (ההדגשה הוספה – א’ ש’).

9. החריגים לכלל זה, אף הם מוגדרים וידועים היטב. השופט ד’ מין התייחס אליהם בבש”פ 8262/18 אבו קרינאת נ’ מדינת ישראל (4.12.2018), לאחר שעמד על כך שעבירות הקשורות לסחר בסמים מסוכנים ”מחייבות ככלל מעצר של הנאשם בהן עד תום ההליכים המשפטיים נגדו” וכי ”הטעמים לכך הם המסוכנות הרבה לשלום הציבור הנשקפת מהנאשם, וכן החשש שהוא יבצע עבירות דומות גם כאשר יימצא בחלופת מעצר.”

כפי שהשופט מ'ינן מסביר :

"לצד הכלל האמור הכיר בית משפט זה במקרים חריגים שבהם ניתן יהיה להורות על חלופת מעצר בעבירות אלה, אולם זאת, על פי רוב, כאשר גילו של הנאשם צעיר, עברו הפלילי נקי ומעורבותו בעבירות היא מצומצמת בלבד."

10. באותו מקרה, קבע השופט מ'ינן כי המקרה שלפניו איננו נכנס לגדרי החריגים חרף העובדה שעברו הפלילי של העורר דשם היה נקי, וזאת משום ש"כתב האישום מייחס לו מעורבות ישירה ובלעדית בגידול כמות גדולה ביותר של סם מסוכן. כאמור, העורר הקים והפעיל בעצמו מערך גינון נרחב וגידל כמות מסחרית של סם – 330 שתילים במשקל של 169.5 ק"ג חומר צמחי מסוג קנבוס".

11. גם במקרה שלפניי לא מתקיים שום חריג לכלל של מעצר מאחורי סורג ובריה. למשיב דכאן יש הרשעות קודמות והיתה לו, לכאורה, מעורבות ישירה בעבירת הסמים בה הואשם, אשר כללה, בין היתר, החזקה של 2,543 טבליות אקסטזי. מעצרו עד תום ההליכים מאחורי סורג ובריה מוצדק, אפוא, ולו מן הטעם שיש למנוע בעדו כל אפשרות לבצע עבירות סמים בעתיד. לזכות המשיב אכן עומדת חזקת החפות, אך בד-בבד חלה עליו גם חזקת המסוכנות לפי סעיף 21(א)(1)(ג)(3) לחוק המעצרים, ואותה לא עלה בידו להסיר מסדר היום.

12. המשיב טען גם כי הינו זכאי למעצר בפיקוח אלקטרוני כשם שאשתו נמצאה זכאית לו חלף המעצר מאחורי סורג ובריה, וזאת מטעמי שוויון, אך אין בידי לקבל טענה זו. כפי שהוסבר על ידי בא-כוח העוררת, ההחלטה בעניין אשת המשיב נתקבלה מפאת התחשבות מיוחדת בה ובילדיהם הקטינים של בני הזוג, ולפיכך אין כאן מקום לגזירת גזירה שווה.

13. בשולי הדברים, ברצוני להעיר על הפרקטיקה של מינוי הורה הנאשם כמפקח במסגרת מעצרו בפיקוח אלקטרוני. יש לי ספקות לגבי פרקטיקה זו ככל שמדובר בעבירות סמים ובעבירות חמורות אחרות שאינן מוחרגות מן הכלל הפוסל את ההורה מלשמש עד נגד ילדו במשפט פלילי (ראו סעיפים 4 ו-5 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971). מינוי מפקח שלא יוכל להעיד נגד הנאשם במקרה שהלה יבצע עבירה בהיותו נתון בפיקוחו איננו דבר רצוי. במקרה דנן, בית משפט קמא התיר לאמו של המשיב לפקח עליו במסגרת מעצרו בפיקוח אלקטרוני, אולם דיון בסוגיה זו מתייתר לנוכח החלטתי בערר.

14. סוף דבר: הנני מקבל את הערר, מבטל את החלטתו של בית משפט קמא נושא הערר ומורה על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים בת"פ (מחוזי חיפה) 4886-11-18.

ניתנה היום, כ"ט בכסלו התשע"ט (7.12.2018).

שׁוֹפֵט